

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/25-6108/2

Podgorica, 17.03.2025. godine

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, Niku Gjelošaju, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija

Veza: Vaš akt br. 120-350/25-19/2 od 10.03.2025. godine

Poštovani gospodine Gjelošaj,

Povodom *Predloga pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni tekst Predloga pravilnika i Izveštaja o analizi uticaja propisa, navodi se da donošenje ovog pravilnika neće povećati troškove za privredu i građane u odnosu na važeći pravilnik. Naime, za određene kategorije korisnika, troškovi će biti smanjeni ili potpuno ukinuti. Donošenje pravilnika neće uticati na cijenu javnih elektronskih komunikacionih usluga koju plaćaju građani u poređenju sa važećim pravilnikom. Do promjene vrijednosti došlo je u cilju implementacije odredbe člana 89 Zakona o elektronskim komunikacijama („Službeni list CG“, broj 100/24) i procjene Agencije da će promjena metodologije obračuna naknade za pojedine primjene (smanjenje njene visine) podstaći racionalnije korišćenje radio-frekvencija.

Imajući u vidu navedeno, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent nemamo primjedbi.

U obrazloženju predloga i u Izveštaju o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, navedeno je da za implementaciju ovog Pravilnika nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore. Takođe, navedeno je da sprovođenjem Pravilnika ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze, kao i da nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijska obaveza.

Shodno navedenom, sa aspekta državnog budžeta nemamo primjedbi na *Predlog pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija*.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

[Signature]

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

39

40

40

41

42

43

PREDLOG

Na osnovu člana 88 stav 8 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24), Ministarstvo ekonomskog razvoja donijelo je

PRAVILNIK O METODOLOGIJI OBRAČUNA VISINE GODIŠNJE NAKNADE ZA KORIŠĆENJE RADIO-FREKVENCIJA

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuje se metodologija obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija, koja se iskazuje u bodovima.

Određivanje godišnje naknade

Član 2

Godišnja naknada za korišćenje radio-frekvencija određuje se prema vrsti radiokomunikacione službe i tipu veze, radio-frekvencijskom opsegu, širini dodijeljenih radio-frekvencijskih kanala i oblasti pokrivanja ili zoni servisa.

Fiksna i mobilna služba

Član 3

(1) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj službi za radio vezu tipa "tačka-tačka" određuje se po sljedećoj formuli:

$$N = B \times F,$$

gdje N iznos godišnje naknade izražen u bodovima, B koeficijent koji se dobija kada se ukupna širina dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa izražena u MHz podijeli sa 1 MHz, a F koeficijent koji zavisi od frekvencijskog opsega i čije su vrijednosti date u Tabeli 1.

Tabela 1

Radio-frekvencijski opseg	F
do 1000 MHz	800
1000-2700 MHz	120
2700-5000 MHz	16
5000-10000 MHz	10
10-17,7 GHz	8
17,7-26,5 GHz	6
26,5-39,5 GHz	3
39,5-57 GHz	0,75
iznad 57 GHz	0,1

(2) U slučaju kada se dio kapaciteta fiksne veze tipa "tačka-tačka" koristi za dopremanje radijskog i/ili televizijskog signala do zemaljskih radio-difuznih predajnika, godišnja naknada za korišćenje radio-frekvencija se utvrđuje za radio-frekvencijski resurs koji predstavlja razliku između ukupno dodijeljenog i za tu svrhu stvarno potrebnog radio-frekvencijskog resursa.

(3) Stvarno potrebnim radio-frekvencijskim resursom iz stava 2 ovog člana smatra se najmanji cio broj dodijeljenih radio-frekvencijskih kanala (uključujući i redundantne kanale) potrebnih za dopremanje svih radijskih i/ili televizijskih signala do zemaljskih radio-difuznih predajnika, sa odgovarajućim kvalitetom.

(4) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj službi za fiksnu vezu tipa "tačka-više tačaka" (funkcionalna radio mreža) i u mobilnoj službi za privatni (profesionalni)

mobilni radio (*Private (Professional) Mobile Radio* - PMR) sistem (u daljem tekstu: PMR sistem) (funkcionalna radio mreža), sa baznom ili repetitorskom stanicom, određuje se po sljedećoj formuli:

$$N = B \times K \times (1 + H),$$

gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima, B koeficijent koji se dobija kada se ukupna širina dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa izražena u kHz podijeli sa 25 kHz, K koeficijent koji zavisi od frekvencijskog opsega i čije su vrijednosti date u Tabeli 2, a H koeficijent koji zavisi od maksimalne efektivne visine predajne antene bazne, odnosno repetitorske stanice i čije su vrijednosti date u Tabeli 3.

Tabela 2

Radio-frekvencijski opseg	K
do 300 MHz	150
300-470 MHz	100
470-1000 MHz	50

Tabela 3

Maksimalna efektivna visina predajne antene $H_{eff(max)}$	H
$H_{eff(max)} \leq 50$ m	0,00
$50 \text{ m} < H_{eff(max)} \leq 150$ m	0,25
$150 \text{ m} < H_{eff(max)} \leq 300$ m	0,50
$300 \text{ m} < H_{eff(max)} \leq 600$ m	0,75
$H_{eff(max)} > 600$ m	1,00

(5) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj službi za fiksnu vezu tipa "tačka-više tačaka" (funkcionalna radio mreža) i u mobilnoj službi za PMR sistem (funkcionalna radio mreža) sa centralnom stanicom u simpleksnom načinu rada, određuje se po sljedećoj formuli:

$$N = B \times K,$$

gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima, B koeficijent koji se dobija kada se ukupna širina dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa izražena u kHz podijeli sa 25 kHz, K koeficijent koji zavisi od frekvencijskog opsega i čije su vrijednosti date u Tabeli 2.

(6) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u mobilnoj službi za PMR sistem (funkcionalna radio mreža) prenosnih i/ili mobilnih radio stanica u simpleksnom načinu rada određuje se prema sljedećoj formuli:

$$N = B \times K \times S,$$

gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima, B koeficijent koji se dobija kada se ukupna širina dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa izražena u kHz podijeli sa 25 kHz, K koeficijent koji zavisi od frekvencijskog opsega i čije su vrijednosti date u Tabeli 2, a S koeficijent koji zavisi od područja na kome je odobreno korišćenje radio-frekvencija i čije su vrijednosti date u Tabeli 4.

Tabela 4

Odobreno područje	S
Teritorija do 3 susjedne opštine	1
Teritorija 4-8 susjednih opština	2
Teritorija 9-15 susjednih opština	3
Teritorija 16 ili više susjednih opština	4

(7) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u mobilnoj službi za primjene u proizvodnji programa i kod specijalnih događaja (*Programme Making and Special Events* – PMSE) iznosi 100 bodova.

Ekskluzivno korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj i mobilnoj službi

Član 4

(1) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javne mobilne/fiksne elektronske komunikacione mreže određuje se prema sljedećoj formuli:

$$N = B \times M,$$

gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima, B koeficijent koji se dobija kada se ukupna širina dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa izražena u MHz podijeli sa 1 MHz, a M koeficijent koji zavisi od frekvencijskog opsega i čije su vrijednosti date u Tabeli 5.

Tabela 5

Radio-frekvencijski opseg	Vrsta mreže/tehnologija	M
410-430 MHz	PAMR	1500
694-790 MHz	MFCN	1000
790-862 MHz	MFCN	1000
880-915/925-960 MHz	GSM ili MFCN	850
1427-1518 MHz	MFCN	500
1710-1785/1805-1880 MHz	GSM/DCS1800 ili MFCN	400
1920-1980/2110-2170 MHz	MFCN	350
2300-2400 MHz	MFCN	250
2500-2690 MHz	MFCN	225
3400-3800 MHz	MFCN	100
5725-5875 MHz	BFWA	75
10,150-13,300/10,500-10,650 GHz	FWA	50
24,25-27,5 GHz	MFCN ili FWA	15
27,5-29,5 GHz	FWA	15
31,8-33,4 GHz	FWA	15
40,5-43,5 GHz	MFCN ili FWA	10

Značenje akronima:
PAMR (*Public Access Mobile Radio*) - Mobilni radio sa javnim pristupom
MFCN (*Mobile/Fixed Communications Network*) - Mobilna/fiksna komunikaciona mreža
GSM (*Global System for Mobile Communications*) - Globalni sistem za mobilne komunikacije
DCS1800 (*Digital Communication System in the band 1800 MHz*) - Digitalni komunikacioni sistem u opsegu 1800 MHz
BFWA (*Broadband Fixed Wireless Access*) - Širokopojasni fiksni bežični pristup
FWA (*Fixed Wireless Access*) - Fiksni bežični pristup

(2) Visina godišnje naknade za ekskluzivno korišćenje radio-frekvencija za realizaciju javne mobilne/fiksne elektronske komunikacione mreže sa zonom servisa koja obuhvata teritoriju jedne ili više opština određuje se prema sljedećoj formuli:

$$N = B \times M \times Z,$$

gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima, B koeficijent koji se dobija kada se ukupna širina dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa izražena u MHz podijeli sa 1 MHz, M koeficijent koji zavisi od frekvencijskog opsega i čije su vrijednosti date u Tabeli 5, a Z koeficijent koji zavisi od veličine zone servisa u odnosu na broj stanovnika i predstavlja sumu koeficijenata Z_i datih u Tabeli 6 koji se odnose na opštinu čiju teritoriju obuhvata zona servisa mreže.

Tabela 6

Teritorija opštine	Z_i
Andrijevića	0,0063
Bar	0,0735
Berane	0,0395
Bijelo Polje	0,0620
Budva	0,0440
Cetinje	0,0232
Danilovgrad	0,0299
Gusinja	0,0063
Herceg Novi	0,0494
Kolašin	0,0107

Kotor	0,0365
Mojkovac	0,0108
Nikšić	0,1054
Petnjica	0,0079
Plav	0,0145
Pljevlja	0,0387
Plužine	0,0035
Podgorica	0,2878
Rožaje	0,0372
Šavnik	0,0025
Tivat	0,0262
Tuzi	0,0208
Ulcinj	0,0329
Žabljak	0,0047
Zeta	0,0258

(3) Visina godišnje naknade za ekskluzivno korišćenje radio-frekvencija za realizaciju GSM sistema na željeznici (*Global System for Mobile Communications on Railways - GSM-R*) u opsegu 876-880/921-925 MHz, odnosno željezničkog mobilnog radio sistema (*Railway Mobile Radio - RMR*) u opsezima 874,4-880/919,4-925 MHz i 1900-1910 MHz za potrebe željeznice, sa zonom servisa u pojasu željezničke infrastrukture na teritoriji jedne ili više opština, određuje se prema sljedećoj formuli:

$$N = B \times X,$$

gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima, B koeficijent koji se dobija kada se ukupna širina dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa izražena u MHz podijeli sa 1 MHz, a X koeficijent koji zavisi od područja na kome je odobreno korišćenje radio-frekvencija i čije su vrijednosti date u Tabeli 7.

Tabela 7

Odobreno područje	X
Teritorija do 3 susjedne opštine	250
Teritorija 4-8 susjednih opština	500
Teritorija 9-15 susjednih opština	1000
Teritorija 16 ili više susjednih opština	1500

Pomorska i vazduhoplovna služba

Član 5

(1) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u pomorskoj mobilnoj i vazduhoplovnoj mobilnoj službi od strane kopnene radio stanice locirane na teritoriji Crne Gore iznosi 50 bodova.

(2) Izuzetno od prethodnog stava, visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija za realizaciju funkcionalne mreže za lučke operacije i podršku kretanju plovila, odnosno aerodromske zemaljske operacije, određuje se po sljedećoj formuli:

$$N = B \times Y,$$

gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima, B koeficijent koji se dobija kada se ukupna širina dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa, ne računajući radio kanale namijenjene za komunikaciju u slučaju opasnosti, za potrebe bezbjednosti i za pozivanje, izražena u kHz podijeli sa 25 kHz, a Y koeficijent čija vrijednost iznosi 250.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana kada se koriste radio kanali iz definisane grupe kanala za odgovarajuće područje na bazi podešavanja, visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija iznosi 100 bodova.

(4) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija od strane radio stanice na plovilu, odnosno vazduhoplovu, koja služi za komunikaciju, navigaciju, identifikaciju, određivanje

položaja, signalizaciju, mjerenje i slično, osim radio-frekvencija koje se koriste u slučaju opasnosti i za potrebe bezbjednosti pomorskog, odnosno vazdušnog saobraćaja, iznosi 25 bodova.

Fiksna i mobilna satelitska služba

Član 6

(1) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj i mobilnoj satelitskoj službi za zemaljsku stanicu lociranu na teritoriji Crne Gore, uključujući i stanicu komplementarne komponente na tlu (*Complementary Ground Component - CGC*), određuje se zavisno od širine dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa prema Tabeli 8, gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima.

Tabela 8

Širina radio-frekvencijskog kanala (BW)	N
$BW \leq 2 \text{ MHz}$	600
$2 \text{ MHz} < BW \leq 7 \text{ MHz}$	900
$7 \text{ MHz} < BW \leq 15 \text{ MHz}$	1200
$15 \text{ MHz} < BW \leq 30 \text{ MHz}$	1800
$BW > 30 \text{ MHz}$	2400

(2) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj satelitskoj službi za glavnu i terminalnu radio stanicu sa veoma malom aperturom (*Very Small Aperture Terminal - VSAT*) lociranu na teritoriji Crne Gore određuje se zavisno od širine dodijeljenih radio-frekvencijskih resursa prema Tabeli 9, gdje je N iznos godišnje naknade izražen u bodovima.

Tabela 9

Širina radio-frekvencijskog kanala (BW)	VSAT glavna stanica	VSAT terminalna stanica
	N	N
$BW \leq 100 \text{ kHz}$	300	150
$100 \text{ kHz} < BW \leq 500 \text{ kHz}$	600	300
$500 \text{ kHz} < BW \leq 1 \text{ MHz}$	900	450
$BW > 1 \text{ MHz}$	1200	600

(3) Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj satelitskoj službi za terminalnu radio stanicu za satelitsko prikupljanje novosti (*Satellite News Gathering - SNG*) koja se koristi na teritoriji Crne Gore iznosi 1500 bodova, pri čemu naknada za SNG stanicu kojom se prenosi isključivo zvuk iznosi 300 bodova.

Ostale službe

Član 7

Visina godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u radio-navigacionoj, uključujući pomorsku radio-navigacionu i vazduhoplovnu radio-navigacionu, radio-lokacijskoj, radio-astronomskoj i drugim službama, od strane kopnene radio stanice, iznosi 50 bodova.

Privremeno korišćenje radio-frekvencija

Član 8

(1) Visina naknade za privremeno korišćenje radio-frekvencija određuje se prema sljedećoj formuli:

$$N_p = N \times P \times R,$$

gdje je N_p iznos naknade izražen u bodovima, N iznos godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u bodovima utvrđen u skladu sa čl. 3 do 7 ovog pravilnika, P koeficijent koji zavisi od perioda važenja privremenog odobrenja i čije su vrijednosti date u Tabeli 10 i R koeficijent koji zavisi od svrhe privremenog korišćenja radio-frekvencija i čije su vrijednosti date u Tabeli 11.

Tabela 10

Period važenja privremenog odobrenja	P
do 30 dana	0,08
od 31 do 60 dana	0,16
od 61 do 90 dana	0,25
od 90 dana do 6 mjeseci	0,50

Tabela 11

Svrha privremenog korišćenja radio-frekvencija	R
Ispitivanje, mjerenje i testiranje radiokomunikacione opreme u zatvorenom prostoru	0,10
Ispitivanje, mjerenje i testiranje radiokomunikacione opreme u otvorenom prostoru	0,25
Obezbjedjivanje komunikacije u slučaju vanrednih događaja i događaja privremenog karaktera, uključujući sportske, zabavne, kulturne i naučne događaje	0,50
Povećanje kvaliteta javnih elektronskih komunikacionih usluga u slučaju sportskih, zabavnih, kulturnih, naučnih i drugih skupova sa velikim brojem učesnika i u slučaju turističkih objekata u periodu boravka velikog broja gostiju	1,00
Alternativno korišćenje radio-frekvencija iz harmonizovanog radio-frekvencijskog opsega	1,00

(2) U slučaju privremenog korišćenja radio-frekvencija za primjene za koje ovim pravilnikom nije propisana metodologija obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija, visina naknade se određuje prema formuli iz stava 2 ovog člana, pri čemu se primjenjuje vrijednost činioca N od 100 bodova.

Prestanak važenja

Član 9

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija ("Službeni list CG", br. 16/14, 81/18, 6/19 i 137/22).

Stupanje na snagu

Član 10

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: _____
Podgorica, _____ 2025. godine

Ministar,
Nik Gjelošhaj

OBRAZLOŽENJE

Strukturno, terminološki i prema predloženim rješenjima Pravilnik se oslanja na važeći Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija ("Službeni list CG", br. 16/14, 81/18, 6/19 i 137/22), koji je donešen u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama iz 2013. godine.

S obzirom na ranije uspostavljenu praksu u pogledu metodologije obračuna godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija za odgovarajuće radiokomunikacione službe i tipove veza, koja se primjenjuje u posljednjih 15 godina i koja je prihvaćena od strane korisnika radio-frekvencija, radi kontinuiteta su zadržana postojeća rješenja, osim u slučajevima gdje je Zakonom o elektronskim komunikacijama uspostavljen drugačiji režim, uz određene izmjene i dopune koje su uslovljene pojavom novih sistema i promjenama u namjeni opsega, načinu korišćenja radio-frekvencija i terminologiji.

U članu 1 Pravilnika definisan je predmet akta, saglasno članu 88 stav 8 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Predložena metodologija utvrđivanja visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija kao ograničenog resursa, bazira se na propagacionim karakteristikama pojedinih radio-frekvencijskih opsega, raspoloživosti radio-frekvencijskih kanala i vrsti radiokomunikacione službe i tipu veze, sa opštim opredjeljenjem da količina dodijeljenog radio-frekvencijskog spektra i njegova iskoristivost dominantno utiču na visinu naknade. Shodno tome, kao kriterijumi za obračun visine naknade uzeti su vrsta radiokomunikacione službe i tip veze, radio-frekvencijski opseg, širina dodijeljenih radio-frekvencijskih kanala i oblast pokrivanja/zona servisa, što je i utvrđeno u članu 2 Pravilnika.

Metodologija utvrđivanja visine naknade je strukturirana po radiokomunikacionim službama. Pri tome, Pravilnikom nijesu tretirane radiokomunikacione službe za koje se, saglasno članu 89 Zakona o elektronskim komunikacijama, ne plaćaju naknade (radio-amaterska, radio-difuzna) ili u okviru kojih se radio-frekvencije tipično koriste bez odobrenja (mobilna-satelitska, radio-difuzna-satelitska i sl).

Fiksna i mobilna služba su tretirane zajedno, sa posebno izdvojenim slučajem ekskluzivnog korišćenja radio-frekvencija za realizaciju javne mobilne/fiksne elektronske komunikacione mreže. Za pomorsku, vazduhoplovnu, satelitsku, radio-navigacionu, radio-lokacijsku i druge službe je razrađena posebna metodologija i način utvrđivanja visine naknade, vodeći računa o specifičnostima radio veza i stanica i načinu korišćenja radio-frekvencija za svaku pojedinačnu službu.

U članu 3 Pravilnika definisana je metodologija utvrđivanja visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj službi za radio vezu tipa "tačka-tačka" i "tačka-više tačaka" i u mobilnoj službi za PMR sistem (funkcionalnu radio mrežu), kao i za PMSE primjene. Posebno je tretiran slučaj kada se dio kapaciteta fiksne veze tipa "tačka-tačka" koristi za prenos radijskog i/ili televizijskog signala do zemaljskih radio-difuznih predajnika, kao i slučaj funkcionalne radio mreže prenosnih/mobilnih radio stanica u simpleksnom načinu rada. Odgovarajući koeficijenti su definisani za opsege koji su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjeni za predmetne primjene.

U članu 4 Pravilnika definisana je metodologija utvrđivanja visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj ili na dijelu teritorije Crne Gore za realizaciju javne mobilne/fiksne elektronske komunikacione mreže. Odgovarajući koeficijenti su definisani za harmonizovane opsege koji su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjeni za predmetne primjene.

U članu 5 Pravilnika definisana je metodologija utvrđivanja visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u pomorskoj mobilnoj i vazduhoplovnoj mobilnoj službi od strane kopnene radio stanice, odnosno radio stanice na plovilu i vazduhoplovu, osim radio-frekvencija koje se koriste u slučaju opasnosti i za potrebe bezbjednosti pomorskog, odnosno vazdušnog saobraćaja, za koje se u skladu sa članom 89 Zakona o elektronskim komunikacijama ne plaćaju naknade, kao i za korišćenje radio-frekvencija u pomorskoj radio-navigacionoj, vazduhoplovnoj radio-navigacionoj i drugim službama od strane radio stanice na plovilu ili vazduhoplovu koja služi za komunikaciju, navigaciju, identifikaciju, određivanje položaja, signalizaciju, mjerenje i slično.

U članu 6 Pravilnika definisana je metodologija i način utvrđivanja visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u fiksnoj-satelitskoj i mobilnoj-satelitskoj službi za zemaljsku stanicu lociranu na teritoriji Crne Gore.

U članu 7 Pravilnika definisana je metodologija utvrđivanja visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija u radio-navigacionoj, uključujući pomorsku radio-navigacionu i vazduhoplovnu radio-navigacionu, radio-lokacijskoj, radio-astronomskoj i drugim službama za kopnenu radio stanicu lociranu na teritoriji Crne Gore.

U članu 8 Predloga Pravilnika definisana je metodologija obračuna visine godišnje naknade za privremeno korišćenje radio-frekvencija, za sve slučajeve prepoznate u članu 81 Zakona o elektronskim komunikacijama.

U članu 9 Predloga Pravilnika je definisan prestanak važenja prethodnog pravilnika, dok je članom 10 Predloga pravilnika propisano da ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", budući da Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost treba što prije da utvrdi novčani iznos godišnjih naknada u vezi sa korišćenjem radio-frekvencija za 2025. godinu, kako bi se obezbijedilo nesmetano finansiranje planiranih aktivnosti u ovoj godini. Kako je Zakonom o elektronskim komunikacijama iz 2024. godine promijenjen režim obračuna naknada u vezi sa korišćenjem radio-frekvencija za pojedine primjene (npr. za korišćenje RF na plovilima i vazduhoplovima), u kom dijelu je postojeći pravilnik, koji je donešen na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama iz 2013. godine, suprotan trenutno važećem zakonu, isti nije moguće primijeniti na obračun godišnjih naknada za 2025. godinu. Stoga je neophodno da predmetni pravilnik stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

-Predlog Pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Predloženi akt treba da bude donešen kako bi se izbjeglo nesprovođenje Zakona u predviđenom roku. Naime, razlog za donošenje akta sadržan je u članu 222 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24), kojim je propisano da će se propisi za sprovođenje zakona donijeti u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu. redloženi akt treba da bude donešen iz razloga sadržanog kako bi se izbjeglo nesprovođenje Zakona u u predviđenom roku. Bez promjene propisa ne bi postojala usaglašenost Zakona o elektronskim komunikacijama sa Direktivom (EU) 2018/1972 Evropskog Savjeta i Parlamenta.
- Predložena metodologija utvrđivanja visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija kao ograničenog resursa, bazira se na propagacionim karakteristikama pojedinih radio-frekvencijskih opsega, raspoloživosti radio-frekvencijskih kanala i vrsti radiokomunikacione službe i tipu veze, sa opštim opredjeljenjem da količina dodijeljenog radio-frekvencijskog spektra i njegova iskoristivost dominantno utiču na visinu naknade. Shodno tome, kao kriterijumi za obračun visine naknade uzeti su vrsta radiokomunikacione službe i tip veze, radio-frekvencijski opseg, širina dodijeljenih radio-frekvencijskih kanala i oblast pokrivanja/zona servisa, što je i utvrđeno u članu 2 Pravilnika.
- Metodologija utvrđivanja visine naknade je strukturirana po radiokomunikacionim službama. Pri tome, Pravilnikom nijesu tretirane radiokomunikacione službe za koje se, saglasno članu 89 Zakona o elektronskim komunikacijama, ne plaćaju naknade (radio-amaterska, radio-difuzna) ili u okviru kojih se radio-frekvencije tipično koriste bez odobrenja (mobilna-satelitska, radio-difuzna-satelitska i sl). Fiksna i mobilna služba su tretirane zajedno, sa posebno izdvojenim slučajem ekskluzivnog korišćenja radio-frekvencija za realizaciju javne mobilne/fiksne elektronske komunikacione mreže. Za pomorsku, vazduhoplovnu, satelitsku, radio-navigacionu, radio-lokacijsku i druge službe je razrađena posebna metodologija i način utvrđivanja visine naknade, vodeći računa o specifičnostima radio veza i stanica i načinu korišćenja radio-frekvencija za svaku pojedinačnu službu.
- Nedonošenjem predmetnog Pravilnika postojala bi mogućnost da budu oštećeni operatori elektronskih komunikacija i krajnji korisnici iz razloga nemogućnosti obračuna godišnjih naknada za korišćenje radio-frekvencija koje bi bile u skladu sa Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24), a što bi u krajnjem dovelo do nemogućnosti finansiranja planiranih aktivnosti Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u ovoj godini.
- Donošenjem Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24), članom 222 stav 1 kojim je propisano da će se propisi za sprovođenje toga zakona donijeti u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je

primjenljivo.

- Predloženim propisom realizuje se obaveza propisana članom 222 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24), kojim je propisano da će se propisi za sprovođenje ovoga zakona donijeti u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu. Donošenje ovog pravilnika je neophodno, prije svega, zasto što Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost treba što prije da utvrdi novčani iznos godišnjih naknada u vezi sa korišćenjem radio-frekvencija za 2025. godinu, kako bi se obezbijedilo nesmetano finansiranje planiranih aktivnosti u ovoj godini. Kako je Zakonom o elektronskim komunikacijama iz 2024. godine promijenjen režim obračuna naknada u vezi sa korišćenjem radio-frekvencija za pojedine primjene (npr. za korišćenje RF na plovilima i vazduhoplovima), u kom dijelu je postojeći pravilnik, koji je donešen na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama iz 2013. godine, suprotan trenutno važećem zakonu, isti nije moguće primijeniti na obračun godišnjih naknada za 2025. godinu. Iz navedenih razloga je neophodno da se donese predmetni Pravilnik.
- Ne postoje strategije i programi Vlade sa kojima je potrebno vršiti usklađivanje.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?
- Stupanjem na snagu Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24) shodno članu 222 ovog Zakona propisano je da će se propisi za sprovođenje ovoga zakona donijeti u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.
- Metodologije obračuna godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija za odgovarajuće radiokomunikacione službe i tipove veza, koja se primjenjuje u posljednjih 15 godina i koja je prihvaćena od strane korisnika radio-frekvencija, radi kontinuiteta su zadržana postojeća rješenja osim u slučajevima gdje je Zakonom o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24) uspostavljen drugačiji režim, uz određene izmjene i dopune koje su uslovljene pojavom novih sistema i promjenama u namjeni opsega, načinu korišćenja radio-frekvencija i terminologiji. Naime, Zakonom o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24) (član 89) obaveze plaćanja godišnjih naknada u vezi sa korišćenjem RF oslobođeni su korisnici RF na plovilima i vazduhoplovima, za frekvencije koje se koriste u slučaju opasnosti i za potrebe bezbjednosti pomorskog, odnosno vazdušnog saobraćaja. Dakle, za te korisnike radio-frekvencija je promijenjen režim naplate naknade. Nadalje, novim Zakonom o elektronskim komunikacijama je predviđeno izdavanje privremenih odobrenja za niz primjena koje nijesu bile obuhvaćene prethodnim Zakonom o elektronskim komunikacijama i to sa periodom važenja do 6 mjeseci, umjesto do 90 dana, kako je bilo propisano prethodnim Zakonom, pa je metodologiju obračuna naknada za privremeno korišćenje radio-frekvencija trebalo dopuniti kako bi se obuhvatili i ti slučajevi. Takođe, predložen je drugačiji način obračuna naknada za korišćenje radio-frekvencija za potrebe lučkih operacija i podrške kretanju plovila kako bi se podržao režim upotrebe radio-frekvencija na bazi podešavanja, što prethodni Zakona o elektronskim komunikacijama nije podržavao.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Donošenjem predmetnog Pravilnika će se izbjeći moguće nedoumice i nejasnoće kod zainteresovanih subjekata i na taj način će se olakšati poslovanje privrednih društava koja se bave djelatnošću elektronskih komunikacija, kao i Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Naime, visina godišnje naknade koju plaćaju korisnici RF zavisi od metodologije utvrđivanja visine te naknade i planiranih prihoda Agencije po osnovu ove naknade za predmetnu godinu. Za sve vrste radio službi, sve tipove radio stanica i primjena za koje su izdata odobrenjapredlogom pravilnika je definisana identična ili povoljnija metodologija obračuna naknade. Konkretno, metodologija obračuna naknade za fiksnu i mobilnu službu je ostala identična, s tim da su smanjeni težinski koeficijenti kod fiksnih veza tipa tačka-tačka za opsege iznad 39,5 GHz. Za pomorsku i vazduhoplovnu službu, osim ukidanja naknade za korišćenje RF na plovilima i vazduhoplovima, za frekvencije koje se koriste u slučaju opasnosti i za potrebe bezbjednosti pomorskog, odnosno vazdušnog saobraćaja, visina naknade je smanjena za funkcionalne mreže za lučke operacije i podršku kretanju plovila, odnosno zemaljske aerodromske operacije, u slučaju kada se RF koriste na bazi podešavanja. Metodologija obračuna naknade za fiksnu i mobilnu satelitsku službu, kao i ostale, manje zastupljene radiokomunikacione službe, je ostala nepromijenjena. Donošenjem ovog pravilnika neće se povećati troškovi za privredu i građane u poređenju sa prethodnim pravilnikom. Naprotiv, nekim kategorijama korisnika će troškovi po ovom osnovu biti smanjeni ili potpuno ukinuti (korisnici radio-frekvencija na plovilima i vazduhoplovima, imaoći fiksnih veza iznad 39,5 GHz, imaoći funkcionalnih sistema za lučke operacije i podršku kretanju plovila, odnosno zemaljske aerodromske operacije ako frekvencije koriste na bazi podešavanja). Donošenje pravilnika neće uticati na cijenu javnih elektronskih komunikacionih usluga koju plaćaju građani u poređenju sa prethodnim pravilnikom. Do promjene vrijednosti je došlo u cilju implementacije odredbe člana 89 novog Zakona u dijelu koji je pitanje izuzeća od obaveze plaćanja naknade uredio drugačije od prethodnog Zakona o elektronskim komunikacijama po kome je donešen prethodni pravilnik. Drugi razlog je procjena Agencije da će se promjenom metodologije obračuna naknade za pojedine primjene (smanjenjem njene visine) podstaći racionalnije korišćenje radio-frekvencija. Konkretno, Agencija očekuje da će jedan broj imalaca funkcionalnog sistema za lučke operacije i podršku kretanju plovila, zbog znatno povoljnije naknade koju predviđa ovaj pravilnik, sa režima korišćenja posebno dodijeljenog kanala preći na režim zajedničkog korišćenja definisanih kanala na bazi podešavanja, čime bi se racionalizovalo korišćenje ionako malog broja kanala opredijeljenih za te primjene, u situaciji kada npr. na području Bokokotorskog zaliva praktično nema slobodnih kanala za nove dodjele.

- Primjena ovog Pravilnika neće prouzrokovati troškove.
- Donošenjem propisa ne stvaraju se troškovi, stoga pozitivne posljedice donošenja propisa nemaju korelaciju sa istim.
- Ovim propisom se ne stvaraju administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
- Za donošenje i sprovođenje Pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija nije potrebno obezbijediti sredstva u Budžetu Crne Gore. - Nijesu potrebna nikakva dodatna finansijska sredstva, niti jednokratno niti tokom određenog vremenskog perioda. - Implementacijom Pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. - Nijesu neophodna dodatna finansijska sredstva, niti su obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu. - Pravilnik o metodologiji obračuna visine godišnje naknade je podzakonski akt kojim se vrši sprovođenje Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24), i neće proizvesti dodatne finansijske obaveze. - Obračunom visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija stvaraju se uslovi za naplatu obaveza od subjekata koji koriste radio-frekvencije. - Metodologija utvrđivanja visine naknade je strukturirana po radiokomunikacionim službama. Pri tome, Pravilnikom nijesu tretirane radiokomunikacione službe za koje se, saglasno članu 89 Zakona o elektronskim komunikacijama, ne plaćaju naknade (radio-amaterska, radio-difuzna) ili u okviru kojih se radio-frekvencije tipično koriste bez odobrenja (mobilna-satelitska, radio-difuzna-satelitska i sl). - Kao kriterijumi za obračun visine naknade uzeti su vrsta radiokomunikacione službe i tip veze, radio-frekvencijski opseg, širina dodijeljenih radio-frekvencijskih kanala i oblast pokrivanja/zona servisa, što je i utvrđeno u članu 2 Pravilnika. - Ne postoje problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka. - Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na predlog propisa. - Nijesu dobijene nikakve sugestije od Ministarstva finansija na predlog ovog propisa.
6. Konsultacije zainteresovanih strana - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- Ministarstvo je dobilo predlog i sugestije Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. - Konsultovana je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u početnoj fazi RIA procesa. - Zaključeno je da stupanjem na snagu Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24), da je potrebno donošenje novog Pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija, čime je prihvaćen predlog Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, koja je i glavni nosilac primjene Zakona o elektronskim komunikacijama, a samim tim i predmetnog Pravilnika. Agencija je predložila donošenje novog pravilnika jer na to obavezuje član 222 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Službeni list CG", broj 100/24). Takođe, Agencije je predložila i stručne osnove na osnovu kojih je predmetni Predlog Pravilnika sačinjen. Na osnovu predmetnog Predloga Pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost biti omogućeno da utvrdi novčani iznos godišnjih naknada u vezi sa korišćenjem radio-frekvencija za 2025. godinu, kako bi se obezbijedilo nesmetano finansiranje planiranih aktivnosti u ovoj godini.
7: Monitoring i evaluacija - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa? - Ne postoje prepreke za implementaciju propisa.

- Donošenjem Pravilnika o metodologiji obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija ispunjavaju se ciljevi njegovog donošenja.
- Svrha donošenja pravilnika je da se definiše metodologija obračuna godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija koja je jedan od glavnih izvora prihoda Agencije neophodnih za rad ovog nezavisnog regulatornog tijela. Cilj definisanja metodologije obračuna naknade je da se na izbalansiran način raspodijeli trošak finansiranja upravljanja radio-frekvencijskim spektrom među korisnicima radio-frekvencija, uzimajući u obzir količinu radio-frekvencijskog spektra u upotrebi, te njegove karakteristike i upotrebnu vrijednost. Indikatori spunjenost ciljeva će se mjeriti praćenjem sljedećih indikatora: broj žalbi korisnika radio-frekvencija na visinu naknade, stepen naplate obračunatih naknada i obim korišćenja radio-frekvencija za pojedinačne primjene. Tokom 15-ogodišnje primjene prethodne metodologije, koja se bitno ne razlikuje od predložene, Agencija nije imala primjedbi korisnika radio-frekvencija na metodologiju obračuna niti na sami iznos naknade koju plaćaju, niti je uočila da se radio-frekvencije za neku primjenu manje koriste zbog visine nakande.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije ovog Pravilnika biće zaduženo Ministarstvo ekonomskog razvoja i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Datum i mjesto

14.02.2025. godine, u Podgorici

Starješina organa predlagača

Nikola G. Gjeloskić